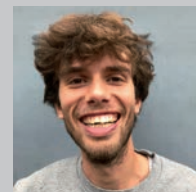

Daan Mulder

promovendus AMOLF, Amsterdam
mulderdaan@live.nl

Het keerpunt van Piet van Eeghen

Meneer, u kunt toch wel tegen een grapje?

De trouwe lezers van deze rubriek zal het niet verbazen: een wiskundige kan zeker ook grappig zijn. Piet van Eeghen werkt als wiskundeleraar en won daarnaast de Publieksprijs op het Leids Cabaret Festival 2022. Hoe combineert hij die twee kanten van zichzelf? “Misschien is ‘Ik was laatst bezig met een fucking lekker wijffie, ik nodig haar uit voor een goed bord andijvie’ niet de eerste tekst die je associeert met je wiskundeleraar.”

Piet van Eeghen

Hoe koos je voor wiskunde?

“Op de middelbare school had ik een zes voor wiskunde. Ik was extreem lui en ging steeds met zo min mogelijk moeite naar het volgende jaar. Maar ik dacht: als ik nou een studie kies die heel moeilijk is, dan moet ik eens echt aan de bak om het te halen.

In eerste instantie ben ik, vanuit Amsterdam, in Groningen bedrijfswiskunde gaan studeren. Het hele eerste jaar heb ik niks aan mijn studie gedaan en ben ik het verenigingsleven ingedoken. Na drie maanden kwam de studie-adviseur naar me toe en zei: ‘Piet, je hebt je wiskunde B2 helemaal niet gehaald.’ Dat had ik vlak voor mijn eindexamen laten vallen, zodat ik meer tijd had om te leren voor de andere vakken. Ik had helemaal niet in de gaten dat je B2 nodig had voor bedrijfswiskunde.

Eerst heb ik dus wiskunde B2 ingehaald. Na de zomer zou ik weer aan bedrijfswiskunde beginnen, maar op mijn eerste collegedag bleek dat de hele studie door een gebrek aan aanmeldingen afgeschafte was. Toen moest ik even nadenken wat ik ging doen. Iets wiskundigs, dat wel, want ik wilde toch mijn B2 gebruiken: of econometrie, of wiskunde.

Foto: Brigitte Tops

Uiteindelijk heb ik voor wiskunde gekozen. Ergens heb ik altijd een voorliefde gehad voor niet-toegepaste dingen, zoals muziek, of schaken, of wiskunde.

Als kind heb ik een tijd lang veel geschaakt: ik was ooit bij een toernooi best hoog geëindigd, daarna ben ik training gaan volgen. Op een gegeven moment was ik echt vijf, zes, zeven keer in de week aan het schaken. Tijdens mijn middelbare schooltijd ben ik er ook weer mee gestopt, maar ik heb er nooit helemaal afscheid van kunnen nemen. Tijdens mijn studie ben ik gaan snelschaken — bizar verslavend, en fantastisch. Binnen zes minuten heb je gewoon het heerlijkste intellectuele verzetje dat er is. Na mijn scriptie, toen ik niet zo goed wist wat ik moest doen, heb ik me ook nog veel in schaakboeken verdiept.

Ik voel me geen enorme bèta, ik voel me ook geen wiskundige. Meer alsof ik per ongeluk in die studie terecht ben gekomen, en waarschijnlijk door schaken en handig kunnen leren, het toch gehaald heb.”

Hoe werd je leraar?

“Van het lesgeven had ik altijd al ergens in mijn achterhoofd dat ik het op een gegeven moment zou willen doen. Toen kwam er een traineeship voorbij, *Eerst De Klas*, een combinatie van lesgeven en ervaring opdoen in het bedrijfsleven. Deze tussenvariant was wel een manier om van het onderwijs te proeven.

Dat lesgeven was het eerste jaar veel zwaarder dan ik had verwacht, maar ik vond het toch erg leuk. Het was heel confronterend. Ik had wel eens zomerkampen gedaan, dus ik dacht: ik kan goed met kinderen omgaan, ze vinden mij altijd aardig. Maar dat hele ‘aardig doen’ werkte in de klas gewoon totaal niet. Ik werd de hele tijd uitgetest, maar daar reageerde ik dan nauwelijks op, en zo werd het steeds erger.

Ik ben zelfs uit een klas weggelopen om — zonder succes — de jaarlaagcoördinator te zoeken, omdat ik de leerlingen niet stil kreeg en ze ook nog begonnen te zingen. Uiteindelijk heb ik de les uitgezeten zonder zelfs maar in te grijpen. Het was een jaartje waarin ik heb geleerd om mijn grenzen aan te geven, maar het was wel een harde leerschool. Na een jaar

ging ik naar een andere school, en daar ging het vanaf de eerste dag een stuk beter. Ik had een jaar lang kunnen oefenen en kon op een nieuwe school met een schone lei beginnen, dat was heel prettig.

Ondertussen had ik ook nog het idee om iets met muziek te doen, zoals de Kleinkunstacademie. Ik heb altijd jazzpiano gespeeld. Ik had een fijne leraar die muziek op een analytische manier benaderde. Bij elk stuk legde hij uit hoe het is opgebouwd, en hij moedigde ook aan dat je zelf composities maakte. Daar zijn de eerste liedjes begonnen, nog wel zonder tekst.

Zo besloot ik mee te doen aan het Leids Cabaret Festival. Vorig jaar was daarvan de opzet dat je drie maanden ging toeren en dan eindigde met het festival. Die nieuwe opzet is mijn redding geweest. Van de regisseurs kreeg ik in het begin behoorlijke forse feedback, maar het was eigenlijk een opluchting om dat een keer te horen. Ik speelde altijd bij familiedingen, of voor vrienden, heel soms in een theater, maar iedereen was altijd ontzettend lief over wat ik deed. ‘Oh, wat goed, Piet, een wonder dat je überhaupt de piano kan spelen en tegelijkertijd kan zingen, wat knap.’

Tijdens die tournee heb ik nog veel geschreven en uitgeprobeerd. Tijdens het optreden merk je hoe iets valt. Ik keek ook video-opnames van mezelf terug. In het begin dacht ik nog ‘Haha, dat ben ik’, maar op een gegeven moment kijk je gewoon naar iemand en kun je gaan bedenken hoe het nog beter kan. Een goeie grap is ook super analytisch. Er zijn heel wat variabelen — hoe hard zeg je het, hoe snel spreek je het uit, waar kijk je naar, wat heb je daarvoor gezegd? Met die variabelen kun je spelen, en op een gegeven moment krijg je er gevoel voor om een zo goed mogelijke lach te krijgen.”

Hoe zou je je cabaret omschrijven?

“Sowieso veel muziek; de liedjes schrijf ik zelf op piano of gitaar. Het is ook t alleg. Ik heb een hele nonchalante kant, die breng ik op het podium tot uiting. Je hebt van die mensen die bij wijze van spreken niet zouden kunnen leven zonder op het podium te staan, dat heb ik eigenlijk niet. Ik vind het leuk om spannende dingen

te doen, en op het podium staan is daar één van.

Misschien heb ik dan toch één echt keerpunt: als jongen moest ik super vaak blozen. Op mijn veertiende ben ik in het schooltoneel gegaan — de Dreigroschenoper van Brecht — en heb ik daar mee opgetreden. Dat blozen was sindsdien in één klap verdwenen. Ik leerde dat je een bepaalde rol kan spelen als je voor een publiek staat. Daar is die liefde ontstaan voor het podium.”

Wat vinden je leerlingen van je cabaret?

“Nou, ik ben dit jaar op een andere school gaan werken. In mijn tweede les begint tijdens mijn uitleg ineens het deuntje van ‘Nieuw Shirtje’ te spelen, een van mijn nummers. De leerlingen hadden alles al op YouTube opgezocht. Ze vinden het wel leuk, hoor. Dan draaien ze dat nummer stiekem op hun telefoon en dan zeggen ze: ‘Meneer, u kunt toch wel tegen een grapje? U bent zelf cabaretier van beroep.’ Het is wel leuk om ook een persoonlijke band met leerlingen te hebben, dat je meer bent dan alleen de leraar. Na een paar weken raakt het cabaretier-zijn weer op de achtergrond. Dan heb je er ook al weer eens iemand uitgestuurd en dan denken ze: ‘Ja, hij is misschien wel cabaretier, het is óók gewoon zo’n lul als de rest.’”

Hoe zien de komende jaren er uit?

“Ik ben nu bezig met een avondvullende voorstelling. Die gaat in 2024 in première. Als ik er genoeg geld mee kan verdienen, zou ik wel willen proberen om te kijken hoe het is om fulltime met theater bezig te zijn. Het lijkt me ook leuk om met iemand samen te spelen. Toch zie ik mezelf ook nog lesgeven. Ik vind het heel erg leuk: de leerlingen, het dagelijks contact. Ik denk dat ik dat wel zou missen als ik alleen maar in het theater zou staan.”

Piet van Eeghen is de komende tijd als onderdeel van de Cabarestafette te zien.

Goede suggesties voor een Nederlandse wiskundige met een keerpunt in zijn of haar carrière zijn welkom via keerpunt@nieuwarchief.nl.